

Gröna ljus på vinterhimlen

Berättelse

I norra Sverige kan du ibland se ett speciellt ljus på himlen. Det heter norrsken. Norrskenet är färgade ljus som rör sig högt uppe på natthimlen. Oftast är ljusen gröna. Ibland är de också röda, blå eller lila. Ljusen ser nästan ut att dansa.

Norrsken syns bara när det är mörkt och himlen är klar. Därför ser man det mest på vintern. Då är nätterna långa. Den bästa tiden är ungefär från september till mars. Men man kan inte se norrsken varje natt. Ibland är himlen mulen, och då syns inget ljus. Man behöver tålamod och lite tur.

Norrskenet syns oftast i norr. Längst i söder ser man det nästan aldrig. I norra Sverige är chansen mycket större. Kända platser är Abisko, Kiruna och Gällivare. Där är himlen ofta mörk och klar.

En liten by heter Abisko. Den är känd i hela världen för sitt norrsken. Himlen där är ofta klar, även när det är moln på andra platser. Det finns också få lampor och lite ljus från hus. Därför är mörkret djupt, och norrskenet syns bra.

Varje vinter reser många människor till norra Sverige. De vill se de gröna ljusen på himlen. För många är det en stor dröm. Att se norrsken är en upplevelse som man minns länge.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
norrsken	färgade ljus som rör sig på natthimlen i norr
himmel	luften högt över oss, där vi ser solen och stjärnorna
färgad	som har en färg, till exempel grön eller röd
klar	när himlen inte har några moln
mulen	när himlen är full av moln
tålamod	att kunna vänta lugnt utan att bli arg
chans	en möjlighet att något händer
by	en liten plats med några hus, mindre än en stad
djup	här: mycket stark och hel (om mörker)
upplevelse	något man ser eller känner och minns

Läsförståelsefrågor

---

1. Vilken färg har norrskenet oftast?
  1. Det är för det mesta grönt.
  2. Det är alltid svart.
  3. Det är oftast gult.
2. Varför ser man norrsken mest på vintern?
  1. För att det är varmt på vintern.
  2. För att nätterna då är långa och mörka.
  3. För att det finns mer snö på himlen.
3. Var i Sverige är chansen störst att se norrsken?
  1. Längst i söder, nära havet.
  2. I norr, till exempel kring Abisko och Kiruna.
  3. Mitt i de största städerna.
4. Varför syns norrskenet så bra i Abisko?
  1. För att det alltid snöar där.
  2. För att himlen ofta är klar och det finns lite ljus från hus.
  3. För att solen lyser hela natten.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Man kan se norrsken varje natt på vintern.
  2. Norrsken syns bara när himlen är mörk och utan moln.
  3. Många turister reser till norra Sverige för att se norrsken.
6. Varför behöver man tålamod och tur för att se norrsken? Svara med egna ord.
7. Varför tror du att texten kallar norrskenet en upplevelse "som man minns länge"? Förklara hur du tänker.

Facit

1. Det är för det mesta grönt.
1. För att nätterna då är långa och mörka.
1. I norr, till exempel kring Abisko och Kiruna.
1. För att himlen ofta är klar och det finns lite ljus från hus.
1. nej (man kan inte se det varje natt, ibland är himlen mulen) b) ja c) ja
- Exempel på svar: För att himlen ibland är mulen och då syns inget. Man vet inte i förväg när ljuset kommer, så man måste vänta lugnt och hoppas på rätt väder.
- Exempel på svar: För att det är något vackert och ovanligt som man inte ser ofta. En stark och fin upplevelse stannar kvar i minnet länge.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Enkel och visuell naturtext på A2. Bra för att öva ord om väder, ljus och årstider (klar, mulen, mörk, vinter). Tema: natur och årstider i norra Sverige. Fråga 7 kräver en första, enkel slutsats. Lyft gärna att texten skriver "ibland", "ofta" och "chans" – norrsken syns inte varje natt. Låt eleverna berätta om ljus eller naturfenomen från sina egna hemländer.

Diskussionsfrågor

- Har du sett norrsken eller bilder på norrsken? Hur såg det ut?
- Finns det något särskilt naturfenomen där du kommer ifrån? Berätta om det.
- Skulle du vilja resa till norra Sverige på vintern för att se norrsken? Varför eller varför inte?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en vacker sak i naturen som du har sett. Var var du, och hur kändes det?

Källor och faktagranskning

- Rymdstyrelsen – Norrsken: <https://www.rymdstyrelsen.se/upptack-rymden/solsystemet/mer-om-solsystemet/norrsken/>
- SMHI – Norrsken (Kunskapsbanken): <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/optiska-fenomen/norrsken>
- Svenska Turistföreningen (STF) – Norrsken i Sverige: <https://www.svenskaturistforeningen.se/guider-tips/norrsken-sverige/>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: norrsken / polarsken – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/norrsken>

Faktagranskad mot Rymdstyrelsen, SMHI och Svenska Turistföreningen i juni 2026. Nyckelfakta: Norrsken (aurora borealis) är färgade ljus, oftast gröna, som rör sig på natthimlen. Det uppstår när laddade partiklar från solen (solvinden, och starkare vid solstormar) styrs av jordens magnetfält mot polerna och krockar med atomer och molekyler högt uppe i atmosfären; energin avges som ljus. Syre ger oftast grönt (och ibland rött), kväve kan ge blått och violett/lila. I Sverige ses norrsken oftast i norr, t.ex. kring Abisko, Kiruna och Gällivare, och syns bäst på mörka, klara kvällar under vinterhalvåret (ungefär september till mars; ofta sägs november–februari ge bäst förhållanden). Abisko är känt som en av världens bästa platser för norrsken tack vare ofta klar himmel ("blå hålet", byn ligger i nederbördsskugga bakom bergen) och få ljusföroreningar. VIKTIGT/varierande: Norrsken syns INTE varje natt – fenomenet är svagt, kräver klar och mörk himmel

samt rätt aktivitet på solen, och gäller främst norra Sverige (i söder ses det betydligt mer sällan). Texterna skriver därför "ofta", "många" och "störst chans", inte tvärsäkra påståenden. Aktiviteten är ofta som störst kring vår- och höstdagjämning (mars och september).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.